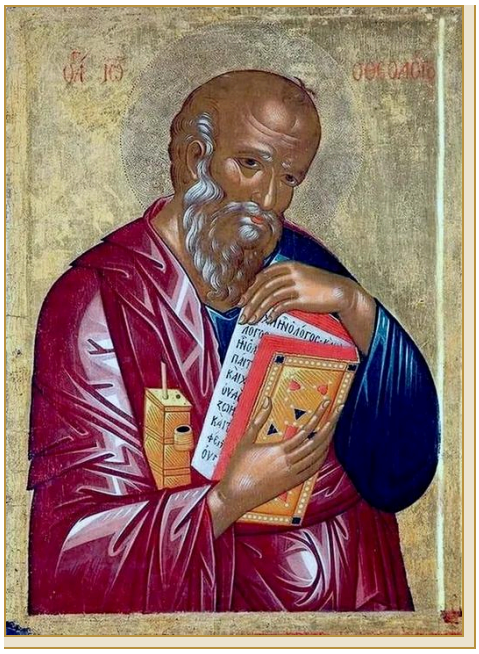


Ìtẹ̀léra Àwọn Aposteli

láti ọdọ̀ St. Johanu, aposteli àti efangelisti, títí di òní

ní ìlà ti

Bíṣọ́ọ̀bù [*]

Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.[‡]

Bíṣọ́ọ̀bù sí Àwọn Orílẹ̀-èdè, lábẹ́ Àṣẹ Aposteli

1. St. Johanu, Aposteli àti Efangelisti [C O]

Kristi pè é ní nǹkan bí ọdún 30 Lẹ́yìn Kristi
a dárúkọ rẹ̀ nínú Ìwé Mímọ́: a pè é pẹ̀lú Jakọbu arákùnrin rẹ̀, àwọn ọmọ Sebede (Matiu 4:21–22); a kà á mọ́ Àwọn Méjìlá (Matiu 10:2)

Ìlà ìtẹ̀léra àwọn aposteli yìí nà láti ọdọ̀ Aposteli Johanu, ní nǹkan bí ọdún 30 Lẹ́yìn Kristi, títí di òní: ó jẹ́ ọdún 1,996 ní ọdún 2026.

A ṣe ìyàsọ́tọ̀ sí ipò bíṣọ́ọ̀bù láti ọdọ̀ ẹnìkan sí ẹni tí ó tẹ̀lé e, nípasẹ̀ àwọn ìjọ tí a dárúkọ wọn nísàlẹ̀ yìí.

A tún ń bọlá fún àwọn bíṣọ́ọ̀bù kan nínú ìlà yìí gégé bí ẹni mímọ́. Àwọn àmì tí ó wà légbèé orúkọ wọn jẹ mọ́ ìwà mímọ́ ìgbésí ayé nìkan. Wọn kò ní í ṣe pẹ̀lú bí ìyàsọ́tọ̀ kankan ti tọ́ tó: ipò olúkúlùkù bíṣọ́ọ̀bù tí a kọ orúkọ rẹ̀ sílẹ̀ nínú ìtẹ̀léra náà dọ́gba pẹ̀lú ti àwọn yòókù, yálà a ń bọlá fún un gégé bí ẹni mímọ́ tàbí a kò bọlá fún un bẹ́ẹ̀.

St. Ẹni mímọ́: ẹni tí Ìjọ kan ń bọlá fún ní gbangba pé ó gbé ìgbésí ayé ìwà mímọ́ tí ó tayọ, pé ó sì wà lọ́dọ̀ Ọlọ́run nísinsin yìí, tí Ìjọ náà sì ń ṣe ìrántí rẹ̀ nínú kàlẹ́ńdà rẹ̀. Nínú Ìjọ ìjímìjí, ìyìn àwọn onígbàgbọ́ àti ti àwọn bíṣọ́ọ̀bù wọn ni a fi ń mọ àwọn ẹni mímọ́; lẹ́yìn náà, nípa kíkéde wọn ní ẹni mímọ́ lọ́nà àṣẹ nínú Ìjọ Kátólíìkì ti Romu, àti nípa ṣíṣe wọ́n lógo nínú Ìjọ Orthodox ti Ìlà Oòrùn.

Ẹ.Ì. Ẹni Ìbùkún: nínú Ìjọ Kátólíìkì ti Romu, ẹni tí a ti kéde ní ẹni ìbùkún, ìgbésẹ̀ àṣẹ tí ó ń ṣáájú kíkéde ẹni náà ní ẹni mímọ́.

C Ìjọ Kátólíìkì ti Romu ń bọlá fún un gégé bí ẹni mímọ́ tàbí ẹni ìbùkún.

CO Ìjọ Kátólîìkì ti Romu àti Ìjọ Orthodox ti Ìlà Oòrùn méjèèjì ń bọlá fún un gẹ́gẹ́ bí ẹni mímọ́.

Pupa Ajẹ́rìíkú: ẹni tí ó fi ẹ̀mí rẹ̀ lélẹ̀ nítorí ìgbàgbọ́.

Àwọn Ìjọ kì í fìgbà gbogbo fohùn ṣọ̀kan lórí ẹni tí ó jẹ́ ẹni mímọ́. Ìjọ kan lè máa bọlá fún ẹni tí òmíràn kò bọlá fún, àwọn àmì náà sì ń fi Ìjọ tí ó ń bọlá fún olúkúlùkù wọn hàn.

Smirna

Ìjọ Smirna ní Asia, èyí tí bíṣọ́ọ̀bù rẹ̀, St. Polycarp, jẹ́ ọmọ-ẹ̀yìn Aposteli Johanu, tí àwọn aposteli sì yàn án.

2. St. Polycarp CO *Ajẹ́rìíkú* ..... ní nǹkan bí 100

Lyon

Ìtẹ́ Lyon ní Gaul, tí St. Pothinus dá sílẹ̀, ẹni tí St. Polycarp rán láti Asia; lẹ́yìn rẹ̀ St. Irenaeus, ọmọ-ẹ̀yìn St. Polycarp òun náà, ni ó darí rẹ̀. Bíṣọ́ọ̀bù rẹ̀ Aetherius wà lára àwọn tí Póòpù St. Gregory Ńlá fi St. Augustine lé lọ́wọ́ nínú iṣẹ́ ìránṣẹ́ rẹ̀ sí ilẹ̀ Gẹ̀ẹ́sì.

3. St. Pothinus CO *Ajẹ́rìíkú* ..... ọ̀rúndún 2
4. St. Irenaeus CO *Ajẹ́rìíkú* 177
5. St. Zacharias CO ..... ní nǹkan bí 202
6. Helios ..... ọ̀rúndún 3
7. St. Faustinus CO 254
8. Verus ..... ọ̀rúndún 3
9. Julius ..... ọ̀rúndún 3
10. Ptolemaeus ..... ọ̀rúndún 3
11. Vocius 314
12. Maximus ..... ọ̀rúndún 4
13. Tetradius ..... ọ̀rúndún 4
14. Verissimus 343
15. St. Justus CO 374
16. St. Albinus CO ..... ní nǹkan bí 390
17. St. Martin CO ..... ọ̀rúndún 4
18. St. Antiochus CO ..... ní nǹkan bí 400
19. St. Elpidius CO ..... ní nǹkan bí 410
20. St. Sicarius CO ..... ní nǹkan bí 422
21. St. Eucherius CO ..... ní nǹkan bí 433
22. St. Patiens CO ..... ní nǹkan bí 451
23. St. Lupicinus CO 491
24. St. Rusticus CO 494
25. St. Stephanus CO 501
26. St. Viventiolus CO 515
27. Eucherius II ..... ọ̀rúndún 6
28. St. Lupus CO 535
29. Leontius 542
30. St. Sacerdos CO 549
31. St. Nicetius CO 552
32. Priscus 573
33. Aetherius 586

Canterbury

Ìtẹ́ Canterbury, tí St. Augustine dá sílẹ̀; a yà á sọ́tọ̀ ní Gaul, Póòpù St. Gregory Ńlá sì rán an láti mú Ìyìnrere tọ àwọn ará Gẹ̀ẹ́sì lọ ní ọdún 597.

34. St. Augustine ti Canterbury CO 597
35. St. Laurence CO 604
36. St. Mellitus CO 619
37. St. Justus CO 624
38. St. Honorius CO 627
39. St. Deusdedit CO 655
40. St. Theodore ti Tarsu CO 668
41. St. Brihtwald CO 693
42. St. Tatwine CO 731

43. St. Nothelm [CO] 735
44. Cuthbert 740
45. St. Bregowine [CO] 759
46. Jaenberht 766
47. Æthelhard 793
48. Wulfred 805
49. Feologild 832
50. Ceolnoth 833
51. Æthelred 870
52. Plegmund 890
53. St. Athelm [CO] 914
54. Wulfhelm 923
55. St. Oda [CO] 942
56. St. Dunstan [CO] 960
57. Æthelgar 988
58. Sigeric 990
59. Ælfric 995
60. St. Ælfheah [CO] *Ajẹ́rìíkú* 1006
61. Lyfing 1013
62. Æthelnoth 1020
63. Eadsige 1038
64. Robert ti Jumièges 1051
65. Stigand 1052
66. Lanfranc 1070
67. St. Anselm [C] 1093
68. Ralph d'Escures 1114
69. William de Corbeil 1123
70. Theobald ti Bec 1139
71. St. Thomas Becket [C] *Ajẹ́rìíkú* 1162
72. Richard ti Dover 1174
73. Baldwin ti Forde 1185
74. Reginald Fitz Jocelin 1191
75. Hubert Walter 1193
76. Stephen Langton 1207
77. Richard le Grant 1229
78. St. Edmund Rich [C] 1234
79. Ẹ.Ì. Boniface ti Savoy [C] 1245
80. Robert Kilwardby 1273
81. John Peckham 1279
82. Robert Winchelsey 1294
83. Walter Reynolds 1313
84. Simon Mepham 1328
85. John Stratford 1333
86. Thomas Bradwardine 1349
87. Simon Islip 1349
88. Simon Langham 1366
89. William Whittlesey 1368
90. Simon Sudbury 1375
91. William Courtenay 1381
92. Thomas Arundel 1396
93. Henry Chichele 1414
94. John Stafford 1443
95. John Kemp 1452
96. Thomas Bourchier 1454
97. John Morton 1486
98. Henry Deane 1501
99. William Warham 1503
100. Thomas Cranmer 1533

Ìjọ ti Gẹ̀ẹ́sì

Léyìn Àtúnṣe Ìjọ, àwọn bíṣọ́ọ̀bù Ìjọ ti Gẹ̀ẹ́sì, bíṣọ́ọ̀bù tí a kọ orúkọ rẹ̀ ṣáájú ni ó ya olúkúlùkù wọn sọ́tọ̀.

101. John Scory 1551
102. Matthew Parker 1559
103. Edmund Grindal 1559
104. John Whitgift 1577
105. Richard Bancroft 1597
106. George Abbot 1609

107. George Montaigne 1617
108. William Laud 1621
109. Brian Duppa 1638
110. Gilbert Sheldon 1660
111. Henry Compton 1674
112. William Sancroft 1678
113. Jonathan Trelawny 1685
114. John Potter 1715
115. Thomas Herring 1738
116. Frederick Cornwallis 1750
117. John Moore 1775

Amẹ́ríkà

Láti ọdọ̀ William White, tí a yà sọ́tọ̀ ní Lambeth Palace ní ọdún 1787 fún ìjọ ní Amẹ́ríkà, dé ọdọ̀ àwọn bíṣọ́ọ̀bù tí wọ́n ti gbé ìtẹ̀léra yìí wá títí di òní.

118. William White 1787
119. Benjamin Treadwell Onderdonk 1830
120. Samuel Allen McCoskry 1836
121. William Edward McLaren 1875
122. William Montgomery Brown 1898
123. Wallace David de Ortega Maxey 1927
124. Nils Bertil Alexander Persson 1986
125. Samuel Guido, Jr. 2004

126.

Garland F. Byers, Jr.

2013

Ìtẹ̀léra kan náà pẹ̀lú Bíṣọ́ọ̀bù Àgbà ti Canterbury

Bíṣọ́ọ̀bù Àgbà ti Canterbury ti ìsinsin yìí, Sarah Mullally, àti Bíṣọ́ọ̀bù Byers ní ìlà ìtẹ̀léra àwọn aposteli kan náà láti ọdọ̀ St. Johanu títí dé ọdọ̀ Thomas Herring (a yà á sọ́tọ̀ ní ọdún 1738; Bíṣọ́ọ̀bù Àgbà ti Canterbury 1747–1757). Bíṣọ́ọ̀bù Àgbà Herring fúnra rẹ̀ ni ó fi ọwọ́ ara rẹ̀ ya àwọn bíṣọ́ọ̀bù tí ìlà méjèèjì ti ṣẹ̀ wá sọ́tọ̀: ní ìlà ti Bíṣọ́ọ̀bù Àgbà Mullally, Robert Hay Drummond, ní ọdún 1748; ní ìlà ti Bíṣọ́ọ̀bù Byers, Frederick Cornwallis, ní ọdún 1750.

Oyè Mímọ́

Ìyàsímímọ́
17 Oṣù Ògún 2008, nípa gbígbé ọwọ́ lé, ní St. Paul's Lutheran Orthodox Chapel, Palmerton, Pennsylvania.

Ìyàsọ́tọ̀ sí Oyè Mímọ́ ti Bíṣọ́ọ̀bù
20 Oṣù Ìgbé 2013, nípa gbígbé ọwọ́ lé nígbà ayẹyẹ Oúnjẹ Alẹ́ Mímọ́, ní St. Paul's Lutheran Orthodox

Iṣẹ́ Ìsìn

A yà á sọ́tọ̀ sí Oyè Mímọ́ ti Bíṣọ́ọ̀bù ní 20 Oṣù Ìgbé 2013, nínú Lutheran Orthodox Church, Inc., níbi tí ó ti sìn lẹ́yìn náà gẹ́gẹ́ bí Bíṣọ́ọ̀bù Àgbà ti Ẹkùn Ìjọ Western North Carolina. Bíṣọ́ọ̀bù Byers kò ní àjọṣepọ̀ kankan pẹ̀lú ẹgbẹ́ náà mọ́.

Chapel, tí ó ṣe ìpàdé rẹ̀ ní ọjọ́ náà ní American Legion Post 16, Slatington, Pennsylvania.

Olórí ẹni tí ó yà á sọ́tọ̀
Ẹni Ọ̀wọ̀ Jùlọ Samuel Guido, Jr.

Àwọn tí ó bá a yà á sọ́tọ̀
Bíṣọ́ọ̀bù Bradley A. Varvil
Bíṣọ́ọ̀bù Michael Byus
Bíṣọ́ọ̀bù James Thompson
Àwọn ìwé èrí ìyàsímímọ́ àti ìyàsọ́tọ̀, pẹ̀lú àwọn fọ́tò ìyàsọ́tọ̀ náà, wà ní ojú ìwé Nípa Bíṣọ́ọ̀bù.

Dókítà nínú Ẹ̀kọ́ Ìmọ̀ Ọlọ́run (*honoris causa*), tí Lutheran Orthodox Church, Inc. fi fún un ní 20 Oṣù Ìgbé 2013.



Gbogbo ẹsẹ Ìwé Mímọ́ ní èdè Yorùbá tí a fà yọ ní ojú ìwé yìí ni a mú láìyí ohunkóhun padà láti inú *Biblica® ní oore ọ̀fẹ́ láti lo Bíbélì Mímọ́ ní Èdè Yorùbá Òde-Òní™*. Orísun: ebible.org/yor. Àmì mẹ́ta (...) ń fi ibi tí a ti fo apá kan sílẹ̀ hàn.
Biblica® ní oore ọ̀fẹ́ láti lo Bíbélì Mímọ́ ní Èdè Yorùbá Òde-Òní™ Ẹ̀tọ́ àdàkọ © 2009, 2017 Biblica, Inc. Biblica® Open Yoruba Contemporary Bible™ Copyright © 2009, 2017 by Biblica, Inc. "Biblica" ni àmì ìdámọ̀ tí Biblica, Inc. fi sílẹ̀ ní United States Patent àti ní ilé iṣẹ́ tí wọ́n ti ń fúnni ní àmì ìdámọ̀. Gba àṣẹ kí o tó lòó. "Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.
A ṣe àgbékalẹ̀ iṣẹ́ yìí lábẹ́ àkóso ti Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Láti rí ẹ̀dà ìwé àṣẹ, lọ sí http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0 tàbí kí o kọ lẹ́tà ránṣẹ́ sí Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.
This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0 or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Àwòrán Aposteli Mímọ́ àti Efangelisti Johanu Onímọ̀ Ẹ̀kọ́ Ọlọ́run, Giriki, ní nǹkan bí 1500, ilé àwọn mọ́ńkì St. Johanu Onímọ̀ Ẹ̀kọ́ Ọlọ́run, Patmo. Ohun ìní gbogbo èníyàn, láti orí Wikimedia Commons.